

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ DE MEDI AMBIENT I ORDENACIÓ TERRITORIAL DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL PM 1093-2011

Fq.Con.núm. 33/27

VIII legislatura

Any 2013

Núm. 46

**Presidència
de l'Honorable Sra. Lourdes Bosch i Acarreta**

Sessió celebrada dia 15 de maig del 2013

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PROPOSICIONS NO DE LLEI:

- 1) **RGE núm. 3470/13**, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a manteniment del centre de visitants del Parc Nacional Marítim Terrestre de Cabrera a la Colònia de Sant Jordi. 654
  - 2) **RGE núm. 3826/13**, presentada pel Grup Parlamentari MÉS, relativa a Balears, zona lliure de glifosat. 657
-

LA SRA. PRESIDENTA:

Bones tardes, senyores i senyors diputats, començam la sessió d'avui. En primer lloc demanaria si es produeixen substitucions.

EL SR. BONET I BONET:

Cosme Bonet substitueix Jaume Carbonero.

EL SR. CAMPS I BUENAVENTURA:

Sí, presidenta, José Maria Camps substitueix Misericòrdia Sugrañes.

LA SRA. PRESIDENTA:

Passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui relatiu a les proposicions no de llei RGE núm. 3470/13, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a manteniment del centre de visitants del Parc Nacional Marítim Terrestre de Cabrera a la Colònia de Sant Jordi, i RGE núm. 3826/13, presentada pel Grup Parlamentari MÉS, relativa a Balears zona lliure de glifosat.

1) Proposició no de llei RGE núm. 3470/13, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a manteniment del centre de visitants del Parc Nacional Marítim Terrestre de Cabrera a la Colònia de Sant Jordi.

Per defensar la Proposició no de llei RGE núm. 3470/13 per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula l'Hble. Diputat Sr. Bonet, per un temps de deu minuts.

EL SR. BONET I BONET:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Aquesta proposició no de llei la presenta el Grup Socialista quan s'havia anunciat a principis d'abril el desmantellament del centre de visitants o Centre d'Interpretació del Parc Nacional de l'Arxipèlag de Cabrera situat a la Colònia de Sant Jordi, d'alguna manera, fent-nos ressò de la preocupació que en el municipi de les Salines es va produir davant el que era el tancament de la, possiblement, més important instal·lació existent sobre l'arxipèlag de Cabrera a l'illa de Mallorca i amb un paper molt important, per suposat, per a la Colònia de Sant Jordi i per a tota la zona.

Va causar una certa sorpresa de fet aquest anunci que... no era ben bé un anunci formal del Govern, però sí que és clar havia quedat desert el concurs i, per tant, aquest anunci venia a contradir una mica les intencions que havia expressat un any abans el Govern durant una visita, crec recordar que del conseller de Turisme al qual precisament l'associació hotelera i l'Ajuntament de Ses Salines havien demanat que des del Govern es promocionàs més aquest centre com a reclam turístic a causa de la important inversió, hem de recordar que el cost total de la inversió va ser de 21 milions d'euros aproximadament, feta pel Ministeri de Medi Ambient i, per tant, una inversió com a massa important per deixar-la perdre en aquest sentit.

No s'entenia que s'optàs pel tancament sense cercar altres solucions i de fet, es varen posar en marxa algunes mesures. La batllessa va anunciar que tendria contactes amb la conselleria, a nivell municipal es varen presentar mocions i nosaltres, com no podia ser menys, també vàrem voler presentar una proposició no de llei en aquest parlament per instar precisament el Govern de les Illes Balears a mantenir obert aquest centre de visitants, així com també per insistir en la necessitat o en la conveniència de continuar amb una gestió pública i només optar per una gestió privada quan la pública no fos possible.

Hi ha hagut novetats durant aquest mes des del moment en què vàrem presentar aquesta proposició no de llei, dia 30 d'abril sabíem de la reobertura, que es produïa ara, en el mes de maig, cinc mesos després que es tancàs, per un acord entre la Conselleria de Medi Ambient i l'empresa TRAGSA, per quatre anys ampliables a sis.

Certament, són comprensibles les dificultats que pugui tenir el Govern per al manteniment d'aquesta gran infraestructura, recordem que va ser inaugurada el juliol del 2008, després de sis anys d'obres, transferida al Govern el 2009 i amb una aportació que va fer el Ministeri de Medi Ambient per al seu manteniment.

El cost anual de mantenir obertes les instal·lacions és elevat, això s'ha de reconèixer, 1,4 milions d'euros, per tant, per suposat que entenem que en moments de dificultats com l'actual sigui tan complicat. És part de l'herència, s'ha dit, de l'herència d'un època en què no es mirava tant el cost que tenia com altres avantatges, però també és cert, per altra banda, que corresponia a una reivindicació històrica del municipi de Ses Salines, de la Colònia de Sant Jordi, com a punt més proper a l'arxipèlag de Cabrera, de tenir alguna instal·lació de referència d'un parc nacional de la importància que té el parc de Cabrera.

Si bé la inversió inicial, els projectes inicials parlaven de fer el centre d'interpretació a Palma, com saben Cabrera pertany al municipi de Palma, i fer un centre secundari a la Colònia de Sant Jordi al final l'obra gran es va fer a la Colònia de Sant Jordi. No ens posarem a discutir ara si va ser convenient o no, la veritat és que en aquests moments en què s'ha anunciat -com hem dit abans- que com a mínim durant quatre anys estarà obert gràcies a la negociació entre TRAGSA ampliables a sis, no podem més que, d'alguna manera, felicitar-nos perquè al final s'hagi pogut solucionar aquest tema.

Ens agradarien més explicacions, ens agradaria que el conseller per ventura ens hagués explicat amb més detall en què consisteix aquest acord, quines garanties existeixen, però precisament per això, perquè pensam que no està malament que aquest parlament expressi l'opinió sobre la necessitat de mantenir aquesta important instal·lació oberta, i també atenent que fa pocs dies al darrer ple de l'Ajuntament de Ses Salines tots els grups polítics varen acordar precisament un punt d'una moció pel qual l'Ajuntament de Ses Salines insta el Govern de les Illes Balears a mantenir el compromís d'obertura del centre de visitants del Parc Nacional Marítim Terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera a la Colònia de Sant Jordi, un acord unànimе que ve de l'ajuntament, que feim nostre.

En aquest sentit, per tant, mantendríem els dos punts que proposam a la nostra proposició no de llei admetent -com s'ha dit ja- que és cert que les circumstàncies han canviat, i molt, i han canviat per bé, també s'ha de reconèixer.

Respecte de l'esmena presentada pel grup MÉS ens avançarem a dir que no ens sembla malament, va molt més enllà del que nosaltres plantejàvem, nosaltres plantejam el manteniment de l'obertura d'un centre de Cabrera a la Colònia de Sant Jordi, parlar de totes les infraestructures mediambientals creades pel Ministeri de Medi Ambient durant l'etapa del 2000 a 2003 és molt ampli, sí hem de concretar a què es refereix perquè certament aquella època es va caracteritzar per fer moltes d'obres, algunes polèmiques. En tot cas, la voluntat d'aconseguir un acord unànime, d'aconseguir un cert consens en torn a aquest tema, mantendríem la moció tal com està i oberts a acceptar per suposat l'esmena presentada pel Grup Parlamentari MÉS. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

S'ha presentat una esmena, RGE núm. 5079/13, per part del Grup Parlamentari MÉS. Per a la defensa d'aquesta esmena té la paraula el Sr. Abril, per un temps de deu minuts.

EL SR. ABRIL I HERVÁS:

Moltes gràcies, bones tardes. Per part del Grup Parlamentari MÉS estam totalment d'acord en el sentit de la proposició no de llei que estigui obert el centre de visitant de Cabrera, però no podem obviar -i per això hem presentat aquesta esmena- que el centre de visitants de Cabrera és una megaobra que té una dimensió ambiental, efectivament, d'acord amb allò que demanaven els ciutadans de Ses Salines històricament, tot i que ja hi havia un centre d'interpretació de Cabrera.

En tot cas podem estar d'acord que feia falta un nou centre ambiental que tengués més capacitat, que pogués tenir fins i tot una dimensió turística, d'atractiu turístic, però vull recordar que aquesta megaobra va costar més de 21 milions d'euros, la qual cosa és tota una fotografia del malbaratament, no només de la legislatura Matas aquí, sinó del que va ser la gestió del Ministeri de Medi Ambient amb el Sr. Jaume Matas al capdavant que ens va deixar una bona herència.

Vull recordar que és l'obra més cara finançada mai per l'organisme estatal Parcs Nacionals, el mateix organisme estatal que en els Pressuposts General de l'Estat d'enguany retalla com mai la partida assignada al manteniment justament del parc que és el que en teoria ha d'interpretar o ha d'alguna manera promocionar aquest centre. O sigui, al final allò que es promociona des del centre de visitants resulta que... mai no hi hagut tan pocs recursos com ara per mantenir el parc. Vull dir, ara mateix te'n pots anar pràcticament a pescar un anfora a Cabrera sense que et pesqui ningú perquè els doblers se n'han anat cap a una altra banda, però no només això, sinó que a més la comunitat en el seu moment va haver d'assumir la gestió d'aquest centre, i aquesta gestió és inassumible, se'n va parlar ahir al Ple del Parlament, s'ha anat rebaixant progressivament en els darrers anys el que eren els costos de manteniment que varen començar essent pràcticament un milió i mig d'euros cada anys i va baixar fins a pràcticament uns 700.000 en l'actualitat, la concessió a TRAGSA..., ahir el conseller va informar que

eren entre 200 i 250.000 euros any. Vull entendre que això és només cost d'explotació, però llavors hi ha també el cost de manteniment.

Vull insistir, però, en aquesta paradoxa, que haguem d'assumir, que la comunitat autònoma de les Illes Balears hagi d'assumir la gestió d'un centre, quan no feia falta fer aquest centre, va ser una demostració de dir que es noti que som ministre i faig aquesta infraestructura, quan no era en absolut necessària amb aquesta paradoxa, que no tenim ara doblers per mantenir el parc de Cabrera que se suposa que és l'ecosistema de referència d'aquest centre.

L'esmena va en el sentit que justament si l'Estat i l'Administració central varen fer una infraestructura com aquesta que no era necessària per a les Illes Balears i com altres, els posaré una altra fotografia, la de les dessaladores. Tenim per exemple la d'Andratx i la d'Alcúdia que estan tancades, que a més no entraven en el Pla hidrològic de les Illes Balears vigent en aquell moment i aprovat en temps del Partit Popular, que es varen fer una altra vegada per aquesta demostració de dir, bé, jo som el ministre, us don unes dessaladores, i que quan va arribar el moment d'assumir aquesta gestió..., n'hi ha d'altres, vull dir, hi ha la de Ciutadella i la de Santa Eulària que també estan tancades entre altres coses perquè no es varen fer les canalitzacions perquè realment es poguessin fer servir, tot i que, per exemple, en el cas de... tant en un cas com en l'altre són necessàries i la comunitat autònoma ha de pagar cada mes 500.000 euros, mig milió d'euros, per mantenir unes infraestructures que no eren necessàries, que no estaven planificades i que a més estan tancades.

Crec que el més sensat i més ara que hi ha moltíssimes altres necessitats, tant des del punt de vista ambiental com des del punt de vista social, és que aquesta mena d'infraestructures que es varen fer en aquella època determinada amb el Sr. Jaume Matas, que a més té processos judicials oberts al capdavant del Ministeri de Medi Ambient, les assumeixi l'Estat, el que seria el seu manteniment. Aquesta és la idea d'aquesta esmena. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Torn de fixació de posicions del grup que no ha presentat esmenes. Per part del Grup Parlamentari Popular té la paraula l'Hble. Sr. Martínez, per un temps de deu minuts... Martí... Martí.

EL SR. MARTÍ I BALLESTER:

Gràcies, presidenta. Com va comentar ahir el conseller Company al Ple a pregunta d'aquest diputat el Centre d'interpretació del Parc Nacional de l'Arxipèlag de Cabrera va obrir les seves portes al públic el juliol del 2008 oferint als visitants, residents i forans, la possibilitat de conèixer de forma gratuïta una visió el més completa possible del parc nacional i el seu entorn, i ajudar així a complir l'objectiu de divulgar els valors naturals, paisatgístics, històrics i culturals de Cabrera, tant en l'àmbit terrestre com en el marítim. Des de llavors el centre ha rebut, com a anècdota bona, més de 400.000 visitants.

La disminució del pressupost d'Espai de Natura Balear, ens públic instrumental de què depèn el centre d'interpretació i els elevats costos de manteniment del centre, que ascendiren gairebé a 1.150.000 euros l'any 2011 i a 800.000 euros l'any 2012, fins i tot havent rebaixat considerablement els costos de manteniment i d'haver ingressat gairebé 85.000 euros en concepte d'entrades al centre, els elevats costos provocà un greu desequilibri en el pressupost d'Espai de Natura Balear fent que... en els (...)... es varen licitar mitjançant un procediment obert de la gestió del centre d'interpretació per tal d'alleugerir costos i permetre que aquest magnífic centre continuï obert al públic.

Per això, el passat 24 de gener es va publicar al BOIB un anunci de licitació del contracte del servei d'explotació del Centre d'interpretació del Parc Nacional Marítim i Terrestre de Cabrera i moltes empreses s'interessaren per la licitació, però el 28 de febrer del 2013, data màxima prevista per presentar ofertes, la licitació va quedar deserta.

Durant els mesos de març i abril es va parlar amb diverses d'aquestes empreses i a falta de trobar una solució que ens permetés obrir l'1 de maig, l'objectiu d'aquesta data d'obertura és que els possibles adjudicataris poguessin aprofitar la temporada turística, paral·lelament s'havia sol·licitat a TRAGSA, empresa que té la consideració de mitjans propis, instrumentals i serveis tècnics de l'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i els poders adjudicadors dependents estan obligades a realitzar en caràcter exclusiu els treballs que aquesta els encomani.

Finalment i després de mesos de negociacions per tal de poder mantenir el centre d'interpretació obert sense que suposàs un cost inassumible per al Govern, el passat 29 d'abril a la secció del consell directiu d'Espais de Natura Balear es va autoritzar l'encàrrec de gestió del centre a TRAGSA per al servei i la gestió integral del centre de visitants de Ses Salines del Parc Nacional Marítim Terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera.

L'acord amb TRAGSA per a la gestió integral del centre de visitants de Ses Salines del Parc Nacional del l'Arxipèlag de Cabrera és d'una durada de 48 mesos i des de l'1 de maig de 2013 fins l'abril de 2017, prorrogables a més per 24 mesos i per un import d'1.243.463,8 euros pels primers quatre anys.

Per tal motiu, amb aquest acord el Govern ha assolit el doble objectiu que planteja aquesta proposició no de llei, per una banda, el centre de visitants del Parc Nacional Marítim Terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera a la Colònia de Sant Jordi està obert al públic i, per l'altra, aquesta gestió passa a ser pública.

Per aquests motius no podem votar a favor aquesta PNL en el punt 1, però presentem una esmena *in voce*, el grup parlamentari, amb el següent contingut: "El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears a promocionar el centre de visitants del Parc Nacional Marítim Terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera de la Colònia de Sant Jordi".

Al punt 2 sí que li donarem suport, perquè com que ja es fa, no votarem en contra d'una cosa que ja està en marxa.

Pel que fa a l'esmena del Grup MÉS, vull comentar que la transferència del Parc Nacional de l'Arxipèlag de Cabrera des del Ministeri de Medi Ambient a la CAIB es va realitzar l'1 de juliol de 2009, per cert, un traspàs fet amb els peus, però aquest tema millor oblidar-lo i mirar cap endavant, i amb aquest traspàs es varen transferir les competències i els mitjans humans i econòmics i dins aquests darrers es va incloure una partida del funcionament del centre de visitants del Parc Nacional Marítim Terrestre de Cabrera a la Colònia de Sant Jordi, els mitjans econòmics es transfereixen anualment de l'Estat a la CAIB a través dels fons de suficiència, igual que correspon a altres competències assumides per la CAIB. Aquest fons no és finalista, sinó que va directament a la hisenda pública de les Illes Balears i, com ja he comentat, a data d'avui la gestió d'aquest centre d'interpretació es realitza a través de l'empresa pública TRAGSA assegurada per a un període de quatre anys prorrogables per dos anys més.

Per tal motiu, el Grup Parlamentari Popular creim que no cal que l'Estat es faci amb el manteniment del centre i no donarem suport a aquesta esmena si el Grup Socialista l'accepta. Moltes gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Procedeix ara la suspensió de la sessió per un temps de deu minuts, per la qual cosa es demana al grup proponent si vol una suspensió de la sessió o si podem continuar.

Intervenció doncs del grup proponent, per contradiccions, per assenyalar si accepta l'esmena per un temps de cinc minuts.

EL SR. BONET I BONET:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. En primer lloc, vull agrair el suport expressat en els termes en què s'ha fet a la nostra proposició no de llei, tant pel Grup Parlamentari MÉS, com pel Grup Parlamentari Popular.

Vull dir per començar que acceptarem l'esmena *in voce*, amb aquesta redacció que s'ha dit, perquè entenem que el centre ja està obert, el nostre punt inicial deia "mantenir obert", per tant, acceptaríem una esmena entenent que no es pot promocionar allò que no està obert, de manera que, dins la idea que demanàvem al Govern que promocioni el centre, hi ha la idea que per promocionar el centre el primer que ha de fer és estar obert, entra d'alguna manera dins l'esmena feta pel Grup Popular, hi ha la intenció que expressàvem al punt 1 de la nostra proposició no de llei.

Per aquí hem coincidit d'alguna manera en la necessitat que un parc tan important com el Parc Nacional Marítim Terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera necessitava d'un centre o d'uns centres, possiblement un a Palma i un a la Colònia de Sant Jordi, que són els territoris d'influència, on es pogués fer una divulgació del que és aquest parc, perquè és important. També és sorprenent que haguem arribat a la situació que és més car mantenir el centre que no mantenir el parc, però bé, són coses a les quals ens ha duit la nostra història recent, no?, i cert que la divulgació per ventura s'hagués pogut fer amb més estalvi, però tenim el que tenim. Nosaltres estam a favor que es promocioni el centre, perquè promocionar, divulgar, pensam que és el mateix i per ventura s'han d'estudiar mesures per garantir l'autosuficiència, que no surti tan car a les arques públiques en uns moments en què, com deia el portaveu del grup MÉS, hi ha altres necessitats tant mediambientals com sobretot socials que fan necessari que es puguin destinar els pressuposts públics a coses per ventura més urgents.

Sobre el finançament que arriba de l'Estat no tenim ànim de crear polèmica, ja s'ha explicat aquí per part del portaveu del Grup Popular que la partida no és finalista, per tant, a vegades passen coses estranyes, com allò que hem sabut de l'Ajuntament de Palma que ha destinat una part..., no sé si 194.000 euros es deia la setmana passada o aquesta setmana a un centre de tercera edat a Cala Major quan s'havia rebut de la Conselleria de Medi Ambient per a temes relacionats amb el parc de Cabrera. Bé, no crec que haguem de crear polèmica ja que cercam d'alguna manera la unanimitat en aquesta proposició no de llei.

Sobre si els traspassos varen ser positius o negatius, crec que no ens posaríem d'acord en quins varen ser positius i quins varen ser negatius, de totes maneres sí en una concepció general que les Illes Balears no han sortit especialment beneficiades, en general, dels traspassos que s'han produït de competències i d'instal·lacions.

I, sobretot, una darrera conclusió sobre aquest centre, que és tan costós en aquests moments i que ha generat les dificultats que ha generat en aquest moment i que ha de ser un exemple per al futur, els excessos no són bons ni tan sols quan vivim una època de vaques grasses. Per tant i tancant el tema incorporaríem l'esmena *in voce* del Grup Popular al punt 1, el punt 2 quedaria igual, i proposaríem que es votàs per separat un punt 3, perquè acceptaríem l'esmena del Grup MÉS com un punt 3 dins la mateixa proposició no de llei. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Bé, per poder acceptar l'esmena del Partit Popular hi hauria d'haver unanimitat. Hi ha unanimitat? Doncs per unanimitat queda acceptada l'esmena del punt 1 del Partit Popular.

Passem a la votació del punt número 2. D'acord, doncs també hi ha unanimitat en el 2.

Passem al 3.

Vots a favor? 5.

Vots en contra? 9.

En conseqüència queda rebutjat el punt 3 de la Proposició no de llei RGE núm. 3470/13, relativa a manteniment del centre de visitants del Parc Nacional marítim terrestre de Cabrera a la Colònia de Sant Jordi.

2) Proposició no de llei RGE núm. 3826/13, presentada pel Grup Parlamentari MÉS, relativa a Balears, zona lliure de glifosat.

A continuació passam al debat de la segona i darrera proposició no de llei, RGE núm. 3826/13, presentada pel Grup Parlamentari MÉS, relativa a Balears zona lliure de glifosat. Per part del grup parlamentari proposant té la paraula l'Hble. Diputat Sr. Abril, per un temps de deu minuts.

EL SR. ABRIL I HERVÁS:

Bona tarda, com els he dit abans. És primavera i s'han de llevar les males herbes. Jo crec que aquesta és una sentència, que és una frase que segurament hem escoltat moltes vegades i que des del nostre punt de vista parteix de dos errors o dues visions equivocades. Una, la consideració de males herbes, que en tot cas podem atribuir per exemple a les plantes i a la nostra flora diferents funcions, i evidentment n'hi ha que, a determinats cultius, els poden fer nosa en un moment donat, però tot des del punt de vista de la biologia i de la biodiversitat té una determinada funció. Per tant tot serveix per a alguna cosa i no necessàriament fa nosa; per tant aqueixa idea de males herbes com una qüestió cultural, que té unes implicacions pràctiques. I l'altra, a part d'aqueixa sentència que pensam que és errònia, és que l'opció, que entra dins el terrenys de la pràctica, és que l'opció més freqüent, malauradament, per eliminar aquestes males herbes per la qual s'opta tant aquí com a molts d'altres indrets del món, és l'ús de químics, de productes fitosanitaris, d'herbicides basats en el glifosat, concretament en el tipus Roundup que distribueix la multinacional Monsanto i que el té en règim de monopoli.

En un moment donat, fa entre dues i tres dècades, es va optar, com un element de modernitat i de facilitar la feina sobretot en el camp, per utilitzar aquests herbicides, que vint o trenta anys després de la seva posada en funcionament -els convid a entrar a qualsevol cercador d'internet per cercar informació- ja existeixen desenes d'informes d'organismes de prou prestigi, com la mateixa Organització Mundial de la Salut, que assenyalen el perills de l'impacte que té aquest producte sobre els herbicides que s'usen en el camp i per a la neteja de voreres de carreteres i camins, tant en salut humana com en el medi ambient. És molt senzill fer-se una idea de com funciona, perquè el que fa aquest producte és penetrar a la planta per matar les cèl·lules el més aviat possible, i això està clar que té unes repercussions també en tot el que és la vida i la biologia que acompanya la flora, que no està tota soleta allà a les voreres de la carretera.

Hi ha altres mètodes que ja s'estan utilitzant, no tan agressius des del punt de vista mediambiental, ja sigui la retirada per via manual o mecànica, amb desbrossadores, perquè ens entenguem, com també mètodes biològics, és a dir, d'unes plantes que controlen altres plantes perquè no proliferin tant. Hi ha fins i tot idees que s'han comentat o petits projectes socials, com aqueixa idea de fer de Mallorca un jardí. Vull recordar que la setmana passada teníem en aqueixa mateixa sala a la Comissió de Turisme un debat sobre el cicloturisme, i un dels valors que aprecien els nostres cicloturistes, els turistes que ens visiten per fer ciclisme, és el valor natural de moltes voreres de les nostres carreteres, encara que sembli una paradoxa, perquè hem de tenir les voreres de les carreteres netes perquè no provoquin també accidents de trànsit, però és compatible, des del nostre punt de vista, tenir les voreres netes però alhora plenes de biodiversitat.

Vull reiterar la perillositat que representen aquests herbicides basats en el glifosat en un ecosistema fràgil i amb uns límits molt clars com són les Illes Balears, i per això la nostra proposició no de llei sobretot planteja aquests dos punts: el primer plantejar, com ja existeix una declaració d'aquest parlament, les Illes Balears zona lliure de glifosat, igual que hi ha, com deia, una declaració per declarar les Illes Balears lliures de transgènics, que va ser aprovada fa uns anys en aquest parlament; i regular tant el seu ús públic, que d'alguna manera ja les administracions hi estan entrant, hi ha ajuntaments, Artà, Felanitx i molts altres, que han començat a entrar, bé perquè ho han aprovat els seus plenaris o bé perquè en la seva pròpia pràctica de les seves brigades de neteja de carreteres i camins o de jardineria ho estan aplicant, estan aplicant altres mètodes, manuals, mecànics o biològics, però també l'ús privat, perquè m'imagín que passa a les altres illes, aquí en aquest cas pejaré de mallorquí però aquí per exemple en aquesta època s'usa molt anar a collir espàrrecs o a collir caragols, i trobar-te que potser un pagès per desconeixement ha esquitat la vorera de la seva finca, per fora, que evidentment no estam afavorint que la gent entri a les finques per collir caragols o espàrrecs, ha esquitat, doncs evidentment això pot tenir un risc important per a la salut de les persones, ja no només dels altres éssers vius que acompanyen aqueixes plantes que es volen aniquilar amb aquest mètode.

Per això també plantejam que s'hauria de regular, sensibilitzar, etc., sobre l'ús privat d'aquests herbicides, i apostar, instar les diferents administracions implicades a utilitzar aquests mètodes manuals i biològics.

Els vull mostrar per exemple un informe que vàrem demanar al departament de Carreteres del Consell de Mallorca, on es reconeixia que tots els productes d'herbicides químics que estava utilitzant fins a l'any passat, fins al 2012, perquè enguany acaba de canviar aquesta tendència, el Consell de Mallorca per a la neteja de les voreres de les carreteres, estaven utilitzant glifosat al 36%. I vull recordar també que la setmana passada, per exemple, el Consell de Mallorca va aprovar una declaració pràcticament idèntica a aqueixa proposició, per unanimitat, a aqueixa proposició no de llei que presentam avui en aqueixa comissió. Així que demanaria el seu vot a favor, fins i tot estaria disposat a transaccionar algun element in voce. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Torn de fixació de posicions. Per part del Grup Parlamentari Socialista té la paraula l'Hble. Diputat Sr. Borràs per un temps de deu minuts.

EL SR. BORRÀS I BARBER:

Gràcies, presidenta. Sr. Portaveu de MÉS, tindrà el nostre vot a favor, ho anunciï d'entrada.

L'ús d'herbicides és una tradició antiga, no només a la nostra comunitat sinó arreu, que ha tingut unes conseqüències molt dures tant per a la sanitat de fauna, especialment, dels animals més petits, dels animalons, ha tingut unes conseqüències sobre la salut de les persones, i també, tot i que evidentment no és el més destacable sí que és rellevant a unes illes que viuen d'una manera significativa de l'activitat turística, també una incidència important en el paisatge, perquè el paisatge, i sobretot en aquesta època de primavera, veure unes voreres de carreteres, veure unes voreres de camí tractades amb herbicides, amb glifosat especialment, veure voreres eixarmades d'una manera física, d'una manera natural, perquè evidentment és necessari procedir a eixarmar aquestes carreteres, evidentment l'alteració del paisatge, el cromatisme de les carreteres, dels nostres camins, s'altera notablement, perquè evidentment les herbes petites, les flors, les floretes, totes aquestes que no destorben en absolut el trànsit ni l'activitat de les persones, evidentment el glifosat tampoc no les respecta.

A Menorca tradicionalment l'inform que no s'ha utilitzat, almanco en l'activitat pública, l'ús d'herbicides per eixarmar carreteres i camins per dues raons: una, perquè el pla territorial així ho indica, no ho permet; una altra raó, perquè la declaració de reserva de biosfera una de les condicions, cometes, recomanacions d'obligat compliment que va fer la UNESCO per declarar Menorca reserva de biosfera, com a altres indrets, evidentment és no utilitzar aquests mecanismes químics per resoldre problemes que es poden fer amb solucions una mica més costoses econòmicament, no molt més costoses, però que donen un resultat amb caràcter immediat sobre el paisatge i sobre la salut dels petits animals important, i també un resultat també sobre la salut de les persones i la salut de la fauna també significatiu.

Basti dir que en aquest moment, gràcies al govern del Partit Popular i la seva proverbial eficàcia, com vam poder saber l'altre dia en el plenari d'aquest parlament, els aquífers s'estan recuperant d'una manera gairebé miraculosa; seria sorprenent que ara que l'aigua es remunta en els nostres aquífers, a les nostres reserves d'aigua natural, contribuïssim a la seva contaminació a través de tirar herbicides a les nostres cunetes, a les nostres voreres de les carreteres. És a dir, si tan important és i gràcies a la gran tasca del Partit Popular en el govern plou més i els aquífers es recuperen, seria també interessant que féssim una passa més i impedíssim la contaminació d'aquests aquífers a través de no llançar herbicides.

Tenim denúncies, a Menorca sabem que hi ha denúncies de grups conservacionistes, que especialment a un terme municipal, l'Ajuntament d'Alaior, d'una manera... suposada, perquè evidentment, tot i que veien una cuneta d'un camí, d'una carretera, saps si s'ha tractat amb herbicides o no, d'una manera diguéssim..., no em surt la paraula, d'una manera pressuposadament -diguem-ho així- s'ha tirat herbicida per part de l'ajuntament. Es tracta del municipi d'Alaior, concretament, i també segons informacions publicades pel mateix consell insular a la revisió del pla territorial insular, que està..., tot i que no en coneixem pràcticament res, una de les poques coses que coneixem és que a la revisió es pretén suprimir aquesta prohibició, aquesta cautela de no tirar herbicides a les carreteres de Menorca.

A Menorca, des que el consell és competent en matèria de carreteres, almenys fins a meitat de 2011 no es va llançar herbicida, i no hi ha hagut cap problema per fer eixarmat de manera natural, de manera física, mecànica, i en canvi s'ha recuperat la fauna autòctona, la petita flora s'ha recuperat, i hem recuperat d'una manera..., fins i tot la fauna invasora ha retrocedit perquè s'eixarma un espai concret només perquè es fa mecànicament, no d'una manera extensiva, i ha permès fins i tot que la flora creixi més verticalment i més separada de la carretera i fa fins i tot de frontera física, natural, perquè els ocells, que evidentment no tenen un altímetre incorporat, no xoquen contra els vehicles que passen per les carreteres, és a dir, que estan obligats a volar més alt quan travessen una carretera i per tant es millora, s'evita la mortalitat dels ocells. Evidentment no era aquesta la finalitat de no tirar herbicida però ha estat una conseqüència positiva també comprovada i contrastada de l'actuació d'eixarmar de manera mecànica i no química.

Si el Consell Insular de Mallorca ho ha votat per unanimitat, si les pràctiques allà on s'ha fet són positives, no té un cost rellevant per a les administracions públiques ni es justifica per l'austeritat, en aquests moments en què l'austeritat justifica coses fins i tot injustificables, aquesta no s'hi justifica, entenem que res no impedeix aquesta declaració, que a més té un valor jo crec que polític més que executiu, perquè evidentment després hauria de ser traduïda per les administracions que en tenen competència amb reglamentació, amb normativa, i a més s'hauria de fer complir, crec que no hi ha cap motiu perquè cap grup es pugui oposar a una pràctica que evidentment, tot i que qui ho autoritza, els productes químics que es poden llançar o no, evidentment no és aquest parlament ni el Govern de les Illes Balears sinó instàncies superiors, fins i tot és possible que siguin d'àmbit europeu, crec que no estaria de més ser una mica més restrictius que la generositat liberal excessiva que es practica en altres indrets, i protegir la nostra flora, la nostra fauna i a la llarga també la nostra salut prohibint l'ús a les nostres illes del glifosat i de productes similars, perquè el glifosat és un emblema i crec que hi ha altres productes manco usats però que també són iguals de perjudicials o gairebé tant perjudicials com aquest producte, com aquest element químic.

LA SRA. PRESIDENTA:

Per part del Grup Parlamentari Popular té la paraula l'Hble. Diputat Sr. Fernández, per un temps de deu minuts.

EL SR. FERNÁNDEZ I JUAN:

Gracias, Sra. Presidenta. Señoras i señores diputados, el glifosato es una sustancia activa que fue registrada para su uso en Estados Unidos en el año 1974. Es un herbicida, como bien han dicho los portavoces del resto de grupos políticos, de los más utilizados y que su uso se desarrolla en distintos ámbitos, como los cultivos, áreas no cultivadas, plantaciones agrícolas, plantaciones forestales, redes viarias y otros servicios agrícolas, ya sea por profesionales o también a nivel doméstico.

Pero aunque como bien indicaba el Sr. Abril su uso empezó en el año 1974, remarcar que en los años 1994, 95, 97, 2004, 2005 i 2011 el grupo de expertos de la FAO y de la OMS sobre residuos de plaguicidas, en sus reuniones mantenidas llegaron a la conclusión de que ingesta tanto a corto plazo como a largo plazo de residuos de glifosato y de sus metabólicos es poco probable que presente un problema para la salud pública, siendo por tanto poco probable que presenten un riesgo para los consumidores.

Además la Comisión Europea, en colaboración con la EFSA, la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria, junto con los estados miembros completaron en el año 2009 la revisión de cerca de 1.000 sustancias activas que formaban parte de los plaguicidas existentes en la Unión antes de 1993. Sólo 250 de estas sustancias pasaron de forma satisfactoria la evaluación de riesgo realizada, que se basó en tres principios: primero, en no producir efectos perjudiciales sobre los consumidores, agricultores, residentes locales o transeúntes; segundo, en que no provocan efectos inaceptables sobre el medio ambiente; y, tercero, en que son bastante eficaces contra las plagas.

Una de estas sustancias que pasaron el control de riesgos fue el glifosato, quedando por tanto autorizada en la lista comunitaria de sustancias activas. Además también se establecieron mecanismos de revisión y supervisión de estas sustancias con el objetivo de tener en cuenta los avances de la ciencia y de la tecnología, y de los estudios de impacto relativos a la utilización de estas sustancias. Un ejemplo del correcto funcionamiento de la revisión continuada de la seguridad de los productos fitosanitarios por las instituciones y el comité de expertos de la Unión Europea es que a finales de abril de este mismo año se restringió el uso de tres plaguicidas que eran perjudiciales para las abejas.

Respecto a su proposición no de ley, Sr. Abril, he de decirles que las sospechas sobre el impacto de glifosato sobre la biodiversidad y sobre la salud tienen que ser tomadas con seriedad y con responsabilidad, y que no se puede venir aquí con especulaciones y sin estudios de organismos oficiales o internacionales.

Ya para ir acabando he de indicarle, respecto a los dos puntos que presenta en su proposición no de ley, en primer lugar votaremos que no a su primera proposición porque las Islas Baleares están dentro de la Unión Europea, y como territorio miembro no se puede prohibir su uso ni prohibir su venta, ya que se trata de una sustancia activa que está incluida en la lista comunitaria, algo que representaría ir en contra de los principios fundamentales de la Unión Europea. Y en segundo lugar, y respecto a su segunda proposición, también votaremos en contra, ya que existe el Real Decreto 1311/12, del 14 de septiembre, por el cual se establece el marco de actuación para conseguir un uso sostenible de los productos fitosanitarios.

Y para acabar dejar constancia que desde el Grupo Parlamentario Popular queremos manifestar nuestra confianza en el funcionamiento del sistema de revisión y evaluación continuada previsto en la Directiva 2001/99 de la Comunidad Europea, que entre otras cosas en 2015 volverá a ejercer los estudios sobre el glifosato en el año 2015. Gracias, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Vol fer ús de la paraula per contradiccions el grup proposant? Vol fer ús de la paraula? Té un temps de cinc minuts.

EL SR. ABRIL I HERVÁS:

Sí. Respecte del que ha comentat el company del Partit Socialista, he de dir que efectivament he oblidat el tema dels aqüífers com un dels impactes negatius que té el glifosat, i a més també he oblidat esmentar altres avantatges que té el fet de prescindir d'aquest ús, i un altre és davallar el risc d'incendis forestals, que moltes vegades tenen el seu inici a les voreres de les carreteres, i en més ocasions quan s'han utilitzat aquests tipus d'herbicides que el que fan és assecar l'herba, o sigui a part de matar-la l'assequen i tanmateix, i això també és un argument en contra d'aquells que ho defensen com un mètode més barat, tanmateix llavors hi ha d'haver una retirada manual o mecànica perquè l'herba morta s'asseci i s'ha de retirar si no es vol augmentar el risc d'incendi.

Afortunadament, i malgrat els exemples que esmentava el Sr. Borràs, hi ha cada vegada més administracions, independentment del seu color polític, que aposten per llevar herbicides, ha comentat l'exemple del Consell de Mallorca i no entenc gaire la intervenció, perquè a més és contradictòria amb el que vostès mateixos han donat suport a altres institucions, perquè pràcticament ha fet una intervenció com si fos un comercial de Monsanto; m'ha posat d'exemple ..., bé, estudis n'hi ha, jo aquí en duc un, els he convidat a cercar tots els que vulguin per internet, m'ha esmentat la FAO que aquesta setmana acaba de dir que per acabar amb la fam en el món recomana menjar insectes. Tot té visions interpretables, però el que està molt clar és que Monsanto és un lobby que té el seu pes dins la Unió Europea, a nivell de fer pressió a les institucions internacionals i sortir-se amb els seus interessos. I igual que hi ha informes contraris a l'ús del glifosat mèdics, que són els que a mi més respecte em mereixen, és clar que ells també tenen informes favorables en l'ús d'un producte que a ells els interessa vendre perquè a més el tenen en règim de monopoli. Jo els dic que aquest informe, si volen els ho pas del

Departament de Carreteres del Consell de Mallorca, a part de reconèixer que tots els herbicides que ha estat utilitzant fins ara el Consell de Mallorca, i em consta que el conseller del ram està conscienciat quan ha sabut sobre aquesta informació, diu a més de tot això que "és nociu per inhalació, nociu per ingestió, irrita la pell, risc de lesions oculars greus i tòxic per a organismes aquàtics, pot provocar a llarg termini efectes negatius en el medi ambient".

Aquest és el problema que tenim, com que els efectes són a llarg termini, evidentment els estudis contraris d'impacte d'aquest producte han hagut d'esperar 20, 30 anys a tenir-los, està clar que el temps juga sempre en contra del medi ambient perquè els impactes, malauradament es produeixen a mig i llarg termini, però res de sospites. Jo vull reiterar que aquesta proposició no de llei no es basa en sospites, es basa també en informes que em vaig abstenir de citar a la proposició, però ja dic, els proposaria en tot cas, si el que volen és llevar contundència al primer punt, una transacció que seria: el Parlament de les Illes Balears insta el Govern a declarar les Illes Balears zona lliure de glifosat i regular autoregulant l'ús d'aquests productes. Per exemple és un terme més lax que pot obrir moltes portes, que les administracions que ja estan fent feina sobre aquest tema, comencin a parlar. El tema que siguem part de la Unió Europea no és excusa. Aquest parlament per unanimitat fa anys va aprovar també declarar les Illes Balears lliures de transgènics, nosaltres hem denunciat altres vegades que aquesta declaració no va acompanyada moltes vegades de fets, però bé, és una declaració si més no d'intencions que jo pens que per als turistes que valoren molt positivament el medi ambient, quan ens visiten, els cicloturistes he posat abans l'exemple, doncs una declaració que fins i tot pot tenir un cert potencial polític.

És el que els plantejaria per intentar que trobéssim unanimitat en aquesta proposició. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Votació de la Proposició no de llei RGE núm. 3826/13.

Vots a favor? 5.

Vots en contra? 9.

En conseqüència queda rebutjada la Proposició no de llei RGE núm. 3826/13, relativa a Balears zona lliure de glifosat.

Una vegada esgotat l'ordre del dia d'avui i no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.

Bona tarda.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS